

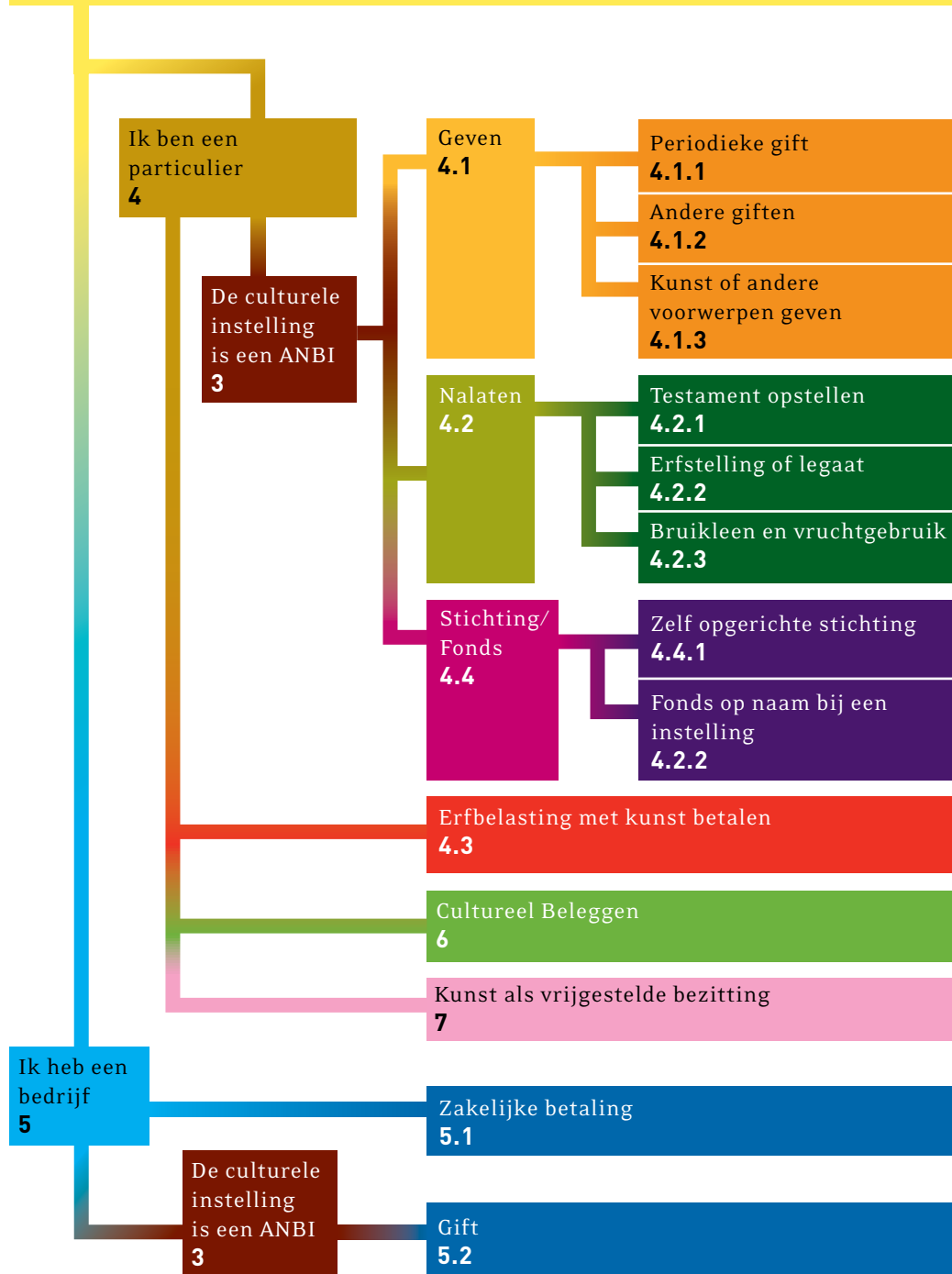
CULTUUR IN BEELD · DE KUNST VAN HET ONDERNEMEN

A woman in a black dress is captured in a graceful dance pose on a wooden floor. Her right arm is extended horizontally to the left, and her left arm is raised high and curved. She is looking down and to the left. The background is a simple, light-colored wall with a dark horizontal band.

GEVEN AAN CULTUUR:
DE FISCALE VOORDELEN VAN UW GIFT

GEEFRROUTE

Gebruik maken van fiscale faciliteiten voor kunst en cultuur

INHOUD

1.	Voorwoord	5
2.	Waarom is geven aan cultuur belangrijk?	7
	En waarom is geven aan cultuur fiscaal aantrekkelijk?	7
3.	Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's)	9
3.1	Fiscale voordelen ANBI's op een rijtje	9
3.2	Enkele voorwaarden ANBI-status	9
3.3	Informatie over ANBI-registratie	9
4.	De particuliere mecenas	11
4.1	Geven	11
4.1.1	Periodieke gift	11
	Voorbeeld	12
4.1.2	Andere giften	12
	Voorbeeld	12
4.1.3	Kunst of andere voorwerpen geven	13
	Voorbeeld	13
4.2	Nalaten	14
4.2.1	Testament opstellen	14
4.2.2	Erfstelling of legaat	14
4.2.3	Bruikleen en vruchtgebruik	14
4.3	Erfbelasting met kunst betalen	16
	Voorbeeld	17
4.4	Oprichten fonds of stichting	18
4.4.1	Zelf opgerichte stichting	18
4.4.2	Fonds op naam bij een instelling	18
5.	Bedrijfsmecenaat	21
5.1	Zakelijke betaling	21
	Voorbeeld	21
5.2	Gift	22
6.	Cultureel beleggen	23
7.	Kunst als vrijgestelde bezitting	25
8.	Tot slot	26

1. VOORWOORD

De geschiedenis van de Nederlandse culturele sector leert dat particulieren altijd een belangrijke rol hebben gespeeld bij de financiering van kunst en cultuur. Het waren de particuliere bijdragen van een collectief van welgestelde en betrokken Amsterdamse families die het Rijksmuseum in 1854 in staat stelde om de collectie te behouden. Het Prins Bernhard Cultuurfonds zet zich sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in om met particulier verzameld geld “de geestelijke weerbaarheid door middel van culturele zelfwerkzaamheid” te bevorderen. De (her)bouw van het DeLaMar theater was onmogelijk geweest zonder de inzet van private middelen, in dit geval de VandenEnde Foundation.

De particuliere cultuurmecenas heeft in de tweede helft van de twintigste eeuw een minder zichtbare rol gehad. De huidige economische en politieke omstandigheden vragen om versterking en herwaardering van zijn rol. Iedere cultuurliefhebber is verantwoordelijk voor een bloeiend cultureel leven in Nederland. We kunnen hiervoor niet langer slechts naar de overheid en zeer vermogende particulieren kijken.

Uiteindelijk zijn het de kunstliefhebbers die het draagvlak voor cultuur creëren, niet alleen door naar het theater, concerten en musea te gaan, maar ook door aanvullende financiële ondersteuning. De cultuurmecenas kan een grote of kleine gever zijn. Als we het belangrijk vinden dat culturele instellingen behouden blijven, kunnen we als kunstliefhebbers niet volstaan met een moreel appel op de overheid of op de ander; we moeten zelf ook onze verantwoordelijkheid nemen.

De particuliere kunstliefhebber staat er niet alleen voor. De overheid stimuleert verschillende vormen van cultuurmecenaat met een variëteit aan fiscale faciliteiten. Het doel van deze publicatie is het vergroten van de bekendheid van de fiscale voordelen. De inhoud van deze brochure wordt ook online beschikbaar gesteld via de website www.cultuurinbeeld2011.nl. Deze website biedt via de ‘Geefroute’ (zie binnenzijde omslag) de mogelijkheid om binnen het pakket aan fiscale voordelen een unieke selectie te maken, toegesneden op de individuele situatie. De gever (zowel particulier als bedrijf), maar ook culturele instellingen kunnen zo hun eigen pad kiezen.

De heruitgave van deze brochure is een initiatief in het kader van de conferentie ‘Cultuur in Beeld: de Kunst van het Ondernemen’, dat plaats heeft gevonden op 18 mei 2011 in Den Haag. Deze conferentie werd georganiseerd door stichting Cultuur-Ondernemen in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. >>>

1
Ik hoop dat deze publicatie (zowel op papier als digitaal) een bron van inspiratie is en tegelijkertijd bijdraagt aan een renaissance van het Nederlandse cultuurmecenaat. Juist nu de overheid moet bezuinigen en een stap terug zal doen, is privaat geld van groot belang voor een bloeiend cultuurleven in Nederland. De randvoorwaarden zijn er, het is nu aan ons, kunstliefhebbers, om er gebruik van te maken!

Sigrid Hemels,

Hoogleraar belastingrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, tevens werkzaam bij Allen & Overy LLP in Amsterdam.

Mei 2011

2. WAAROM IS GEVEN AAN CULTUUR BELANGRIJK?

Een mecenas bevordert kunst en cultuur door geld of andere middelen te geven, zonder hier directe materiële tegenprestaties voor te verwachten. Giften van particulieren en bedrijven maken het mogelijk dat culturele instellingen in relatieve vrijheid nieuwe, ondernemende en soms risicovolle ambities verwezenlijken. Maar cultuurmecenaat is niet alleen een financieringsbron; het verschaft particulieren en bedrijven de kans om bij kunst en cultuur betrokken te zijn.

Er bestaan verschillende vormen van cultuurmecenaat. Schenken kan eenmalig of structureel, direct of via een fonds, bij leven of door middel van een nalatenschap. Cultuurmecenaat hoeft niet alleen een particulier initiatief te zijn, ook een bedrijf kan schenken aan kunst en cultuur.

EN WAAROM IS GEVEN AAN CULTUUR FISCAAL AANTREKKELIJK?

Ondanks de bezuinigingen en het herdefiniëren van haar taken, hecht de overheid veel waarde aan het vergroten van het maatschappelijke en financiële draagvlak van kunst en cultuur. De overheid stimuleert het geven aan en investeren in kunst en cultuur met verschillende fiscale faciliteiten. In deze brochure worden verschillende vormen van geven en de bijbehorende fiscale voordelen beschreven.

Deze brochure is samengesteld op grond van de wet- en regelgeving in april 2011 en bevat slechts algemene informatie. Raadpleegt u daarom altijd een eigen adviseur voor de toepasselijkheid van de regels in uw situatie. De samenstellers van deze brochure en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor acties die op grond van deze brochure zijn verricht of nagelaten.

2

3. ALGEMEEN NUT BEOGENDE INSTELLINGEN (ANBI'S)

Voor de instellingen die de Belastingdienst heeft aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (afkorting: ANBI) en hun begunstigers, geldt een aantal fiscale voordelen, bijvoorbeeld wanneer giften worden gedaan.

3.1 FISCALE VOORDELEN ANBI'S OP EEN RIJTJE

- Een ANBI hoeft geen erfbelasting of schenkbelasting te betalen over erfenissen en schenkingen die de ANBI ontvangt in het kader van het algemeen belang.
- Uitkeringen die een ANBI doet in het algemene belang zijn vrijgesteld van schenkbelasting.
- Een donateur kan giften aan een ANBI in aftrek brengen in de aangifte inkomsten- of vennootschapsbelasting (binnen de daarvoor geldende regels).

3.2 ENKELE VOORWAARDEN ANBI-STATUS

- De instelling moet rechtstreeks het algemeen belang dienen (meer dan 90%).
- De instelling mag geen winstoogmerk hebben.
- Een natuurlijk persoon of een rechtspersoon mag niet over het vermogen van de instelling kunnen beschikken alsof het zijn eigen vermogen is.
- De instelling mag niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs noodzakelijk is voor de continuïteit.
- De instelling moet beschikken over een actueel beleidsplan.
- De bestuursleden mogen slechts een onkostenvergoeding en een niet-bovenmatig vacatiegeld ontvangen.
- De instelling en de mensen die daar rechtstreeks bij betrokken zijn moeten voldoen aan de integriteitseisen: zij mogen in de afgelopen vier jaar niet zijn veroordeeld voor het aanzetten tot haat of het gebruik van geweld.
- De kosten van werving en beheer moeten in redelijke verhouding staan tot de bestedingen.
- De instelling heeft een administratieplicht.

3.3 INFORMATIE OVER ANBI-REGISTRATIE

Op de website van de Belastingdienst vindt u alle informatie over de ANBI-status, voorwaarden en hoe instellingen de beschikking kunnen aanvragen:

www.belastingdienst.nl/anbi

Informatie over de mogelijkheden voor fiscale aftrek van giften is te vinden op de website van de Belastingdienst: www.belastingdienst.nl/giften

Snel en makkelijk opzoeken of een culturele instelling als ANBI geregistreerd is, kan via www.belastingdienst.nl/giften/anbi_zoeken

4. DE PARTICULIERE MECENAS

4.1 GEVEN

Geven kan op vele manieren, en afhankelijk van de gemaakte keuzen, betaalt de overheid mee. Een gift vindt plaats tijdens het leven. Het kan om geld gaan, maar ook om andere vermogensbestanddelen, bijvoorbeeld kunstvoorwerpen. Een gift wil zeggen dat er geen directe tegenprestatie tegenover de vrijwillige bijdrage staat. Eenmalige en jaarlijkse giften kunnen onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar zijn voor de belasting, indien onvoorwaardelijk gegeven. Bijkomend voordeel is dat de ontvangende culturele instelling (indien deze ANBI is) géén schenkbelasting hoeft af te dragen, hoe groot uw schenking ook is. Dit betekent dat uw volledige gift ten goede komt aan de kunst en cultuur. Zie hoofdstuk 3 voor meer informatie over ANBI's.

4.1.1 PERIODIEKE GIFT

Zogenaemde periodieke giften zijn volledig aftrekbaar van de inkomstenbelasting. Wel gelden er speciale voorwaarden. U moet in een notariële 'akte van schenking' laten vastleggen dat u tenminste vijf jaar achtereen minimaal eenmaal per jaar een vast bedrag geeft aan een bij de Belastingdienst geregistreerde culturele instelling met de ANBI-status. De giften moeten uiterlijk eindigen bij uw overlijden. U mag in de notariële akte ook laten vastleggen dat de giften eindigen als de instelling de ANBI-status verliest of failliet gaat. Een periodieke schenking kan ook binnen vier jaar en een maand gegeven worden: december van jaar 1, dan in december van jaar 2, 3 en 4, en 5.

Als uw gift een bepaald bedrag overstijgt, nemen veel culturele instellingen de kosten en het regelen van een notariële akte van u over. U kunt dan volstaan met het insturen van een volmacht, die soms van de website van de instelling kan worden gedownload en een kopie van uw paspoort. De culturele instelling zorgt vervolgens voor de notariële akte. Vaak kan dit al bij een gift van meer dan € 200 per jaar. Informeert u naar deze mogelijkheid bij de instelling van uw keuze.

Periodiek geven kan overigens ook plaatsvinden via een fonds, zoals een Fonds op Naam. Deze mogelijkheid komt verderop in deze brochure aan bod.

VOORBEELD

Mevrouw Jansen heeft een inkomen waarbij de laatstverdiende euro wordt belast tegen 52%. Zij wil haar favoriete theater (met ANBI-status) vijf jaar lang een vast bedrag van € 4.000 per jaar schenken. Zij laat dit via de notaris middels een 'akte van schenking' vastleggen. Netto (na verrekening van het belastingvoordeel) betaalt zij voor deze schenking dus € 1.920 per jaar. De overheid betaalt jaarlijks € 2.080 mee, in de vorm van de belastingbesparing van mevrouw Jansen.

4.1.2 ANDERE GIFTEN

Giften die niet voldoen aan de eisen voor een periodieke gift, bijvoorbeeld omdat deze niet in een notariële akte zijn vastgelegd of niet over minimaal 5 jaar worden gedaan, worden 'andere giften' genoemd. Dit kan een jaarlijkse gift zijn die u als donateur of vriend doet of een gift ter gelegenheid van een bijzondere activiteit. Deze giften kunnen aftrekbaar zijn, maar in tegenstelling tot de periodieke giften zijn andere giften niet onbegrensd aftrekbaar. De in een jaar gedoneerde 'andere giften' zijn aftrekbaar voor zover deze in totaliteit meer bedragen dan € 60 of - als dat meer is - 1% van het verzamelinkomen. Tevens geldt voor de aftrekbaarheid van deze giften een maximum van 10% van dat inkomen. Bij fiscale partners geldt dat zij hun andere giften en hun verzamelinkomens moeten samenvoegen. U moet andere giften bovendien kunnen bewijzen met schriftelijke stukken. Het dagafschrift van de bank of giro waarop de gift staat vermeld, is in de meeste gevallen voldoende bewijs voor de Belastingdienst.

VOORBEELD

Mevrouw Hendriks heeft een verzamelinkomen van € 75.000 en zij wil € 5.000 aan een culturele instelling geven. De aftrekdrempel (1%) is € 750 en het aftrekplafond (10%) is € 7.500. De schenking komt voor € 4.250 (€ 5.000 min € 750) in aftrek in de inkomstenbelasting. Het fiscale voordeel is 52% van € 4.250, dat is € 2.210. De instelling ontvangt € 5.000, en de gift kost haar feitelijk € 2.790, omdat ze € 2.110 aan belastingen bespaart.

Als mevrouw Hendriks haar gift in de vorm van een periodieke gift had gegeven en deze over vijf jaar had gegeven, dan was deze in die vijf jaar volledig aftrekbaar geweest en had de gift haar (per jaar) slechts € 2.400 gekost. Als mevrouw Hendriks meer dan € 8.250 in de vorm van andere giften zou geven, zouden haar giften na toepassing van de aftrekdrempel boven het aftrekplafond van € 7.500 uitstijgen en zou het bedrag dat daar bovenuit komt niet aftrekbaar zijn.

4.1.3 KUNST OF ANDERE VOORWERPEN GEVEN

Vele voorwerpen in musea, archieven en bibliotheken zijn geschonken en sommige musici bespelen instrumenten die aan hen zijn uitgeleend door stichtingen. Als u een kunstwerk, archief of muziekinstrument schenkt, is dat een gift in natura. De marktwaarde van het geschonken voorwerp bepaalt dan de omvang van de gift en dus de hoogte van uw aftrekpost. Bij het geven van kunst is het raadzaam de hulp van een taxateur en een notaris in te roepen en om - eventueel in samenspraak met een belastingadviseur - voorafgaand aan de gift hierover overeenstemming te bereiken met de Belastingdienst. Omdat de waarde van een kunstwerk vaak al snel het aftrekplafond voor andere giften overstijgt, kunt u een groter fiscaal voordeel behalen als u hier een periodieke gift van maakt. Dan ondervindt u bovendien geen nadeel van de drempel die voor andere giften geldt. Als u bijvoorbeeld een collectie wilt geven, dan kunt u in de notariële akte vastleggen dat elk jaar een evenredig gedeelte van de collectie in eigendom over gaat. Gaat het om een enkel kunstwerk, boek of archiefstuk dan kunt u het eigendomsrecht jaarlijks in gelijke gedeelten laten overgaan naar het museum, archief of de bibliotheek.

Het is verstandig om in uw testament op te nemen dat u het restant van de gift aan de culturele instelling legateert in het geval van uw voortijdig overlijden. Dit voorkomt problemen voor uw nabestaanden en de begunstigde instelling.

VOORBEELD

De heer De Boer is in het bezit van een meesterwerk ter waarde van € 300.000. Hij wil dit schenken aan het regionale museum dat de ANBI-status heeft. Net als bij de periodieke gift, is het mogelijk om via een notariële akte hier een meerjarige periodieke gift van te maken. De heer De Boer geniet dan vijf jaren achtereenvolgend een fiscale aftrekpost van € 60.000.

4.2 NALATEN

Naast uw familieleden kunt u in uw testament goede doelen, zoals culturele instellingen, opnemen. De culturele instellingen kunt u dan tot (mede)erfgenaam of legataris benoemen. Een culturele instelling die de ANBI-status heeft, betaalt over deze verkrijging geen erfbelasting. Hierdoor komt uw nalatenschap volledig ten goede aan de kunst en cultuur.

4.2.1 TESTAMENT OPSTELLEN

Wanneer u specifieke wensen heeft over de verdeling van uw nalatenschap dient u deze door een notaris vast te laten leggen in een testament. Het opstellen van een testament kan eenvoudig zijn, het hoeft niet over complexe zaken te gaan.

4.2.2 ERFSTELLING OF LEGAAT

U kunt in uw testament kiezen tussen een erfstelling en een legaat voor een culturele instelling. Erfstelling is de optie waarbij de culturele instelling een erfdeel ontvangt, dus een bepaald deel of percentage van uw nalatenschap. De omvang van de verkrijging hangt in dit geval af van het totaal nagelaten vermogen. Een culturele instelling zal een erfdeel van een nalatenschap alleen aanvaarden wanneer de nalatenschap positief is en hier geen voorwaarden aan verbonden zijn (zoals het permanent op zaal moeten tentoonstellen van een kunstwerk) die het voor de instelling onaantrekkelijk maken om het erfdeel te aanvaarden. Een legaat houdt in dat u een bepaald bedrag in geld of een goed (zoals een huis of een waardevol schilderij) nalaat aan een instelling. In uw testament kunt u precies omschrijven welk deel van uw erfenis voor welke culturele instelling bestemd is. Via een legaat kunt u in uw testament zelf omschrijven wat u van uw erfenis wenst na te laten aan een culturele instelling. Over specifieke inboedelgoederen kan bij codicil worden beschikt. Notarissen kunnen u over de details informeren.

4.2.3 BRUIKLEEN EN VRUCHTGEBRUIK

Een andere optie is uw vermogen in bruikleen of in vruchtgebruik te geven. Dit kunt u ook al tijdens uw leven doen. U kunt vervolgens bij testament vastleggen dat uw vermogen eigendom wordt van uw erfgenamen, maar dat het gebruik of het rendement uit dit vermogen gedurende een door u vastgestelde periode ten goede komt aan een culturele instelling. Deze optie verdient echter niet de voorkeur en ook niet alle culturele instellingen zullen hieraan mee willen werken. Het overleg met de erfgenamen kan veel tijd kosten en de instelling loopt het risico dat de bruikleen na een aantal jaren wordt ingetrokken, terwijl in de tussentijd wel kosten zijn gemaakt. Het verdient daarom de voorkeur om de volledige eigendom van een kunstwerk na te laten.

4.3 ERFBELASTING MET KUNST BETALEN

De Nederlandse Staat hecht er veel waarde aan dat kunst met grote betekenis voor het erfgoed behouden blijft voor de Nederlandse samenleving. Als een verzamelaar overlijdt en de nalatenschap bestaat deels uit kunstvoorwerpen, dan is het voor de erfgenamen soms moeilijk om tijdig grote geldsommen vrij te maken om de erfbelasting te voldoen. Daarom heeft de overheid het mogelijk gemaakt dat erfgenamen de erfbelasting kunnen voldoen met nagelaten voorwerpen met een nationaal cultuurhistorisch of kunsthistorisch belang. Dit kan kunst zijn, maar ook een archiefstuk of persoonlijke bezittingen. Het schilderij Bloeiend boompje I (1921) van Bart van der Leek is op deze wijze in museum Kröller-Müller terecht gekomen.

Het moeten wel bijzondere objecten zijn: ze moeten staan op de lijst van beschermde voorwerpen die is opgesteld vanwege de Wet tot behoud van cultuurbezit of volgens de criteria van deze wet onvervangbaar en onmisbaar zijn. Als dat niet het geval is, kunnen de voorwerpen toch in aanmerking komen, indien deze van groot nationaal cultuurhistorisch of kunsthistorisch belang zijn vanwege hun attractiewaarde, artistieke waarde, herkomstwaarde, ensemblewaarde of documentatiewaarde. Een speciale commissie beoordeelt of voorwerpen voor deze regeling in aanmerking komen.

De erfgenamen krijgen een korting (kwijtschelding) van 120% van de waarde van de voorwerpen op de te betalen erfbelasting. Deze kwijtschelding van 120% van de waarde is bedoeld om erfgenamen te stimuleren de objecten over te dragen aan de Staat in plaats van deze te verkopen op een veiling of in het buitenland. Uiteraard bedraagt de korting niet meer dan de verschuldigde erfbelasting.

De objecten die de Staat via deze regeling verwerft, worden onderdeel van de Collectie Nederland. De Staat kan de kunstwerken vervolgens in bruikleen geven aan een museum of een archief. Het komt voor dat als een instelling het verzoek heeft ondersteund om met een bepaald object de erfbelasting te mogen betalen, de Staat het kunstwerk aan dit museum in bruikleen geeft omdat het goed past in de collectie van dat museum. Het is overigens raadzaam dat als u een beroep wilt doen op deze regeling, vooraf te overleggen met een museum dat interesse zou kunnen hebben in het kunstvoorwerp.

VOORBEELD

Mevrouw Van Der Berg heeft een erfenis ontvangen. De erfbelasting over deze nalatenschap bedraagt € 120.000. In de nalatenschap bevindt zich een kunstvoorwerp. Na taxatie blijkt dit een voorwerp te zijn van nationaal belang (zowel cultureel als historisch). De waarde wordt geschat op € 100.000.

Door te besluiten om het kunstvoorwerp over te dragen aan de Staat komt, indien het voorwerp voor de regeling wordt geaccepteerd, mevrouw Van Der Berg in aanmerking voor het gebruik maken van de kwijtscheldingsregeling.

Door deze regeling heeft zij haar totale erfbelastingschuld voldaan.

4.4 OPRICHTEN FONDS OF STICHTING

Een van oudsher in Nederland veel voorkomende manier om cultuur te ondersteunen is door het oprichten van een fonds of stichting. Dit kan een zelf opgerichte, onafhankelijke stichting of fonds zijn, maar een fonds kan ook worden ondergebracht bij een bestaande instelling of fonds.

4.4.1 ZELF OPGERICHTE STICHTING

U kunt een deel van uw vermogen onderbrengen in een onafhankelijke door u zelf op te richten stichting. Wanneer de stichting door de Belastingdienst als ANBI wordt geregistreerd, is deze transactie vrij van schenkbelasting.

U kunt een dergelijke stichting zelf een doelstelling meegeven. Een notaris of belastingadviseur kan u informeren over de stichtingsakte, statuten en reglementen, bestuurders en hun verantwoordelijkheid en dergelijke. Zie ook paragraaf 3.2.

Ook vindt u meer informatie op:

www.belastingdienst.nl/variabel/niet_commerciele_organisaties

4.4.2 FONDS OP NAAM BIJ EEN INSTELLING

Steeds meer culturele instellingen en grote fondsen bieden de mogelijkheid een Fonds op Naam op te richten dat wordt ondergebracht in de instelling zelf of bij een steunstichting. Vaak wordt hieraan een minimumbedrag gekoppeld, bijvoorbeeld € 50.000. U mag als oprichter de naam en de bestemming van het fonds bepalen. Natuurlijk moet de bestemming wel passen binnen de doelstelling van de instelling waar het fonds is ondergebracht. Het fonds of de culturele instelling zorgt ervoor dat het geld besteed wordt aan het specifieke doel en draagt zorg voor de administratieve afhandeling. Zo profiteert u als oprichter van een Fonds op Naam van de kennis en ervaring van de culturele instelling, zonder zorgen over organisatorische en administratieve zaken. Een Fonds op Naam kan zowel bij leven als bij testament bepaald worden. Voor de oprichting van een Fonds op Naam is een notariële akte verplicht. Het oprichten van een Fonds op Naam waarbij giften aan een culturele instelling worden gedaan in de vorm van periodieke giften is fiscaal het aantrekkelijkst, omdat u dan aftrek voor het volledige bedrag van de gift in de inkomsten- of vennootschapsbelasting geniet.

5

5. BEDRIJFSMECENAAT

Ook bedrijven hebben fiscaal voordeel van het schenken aan culturele instellingen. Er moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Twee soorten belasting spelen een rol: de vennootschapsbelasting (VPB) en de omzetbelasting (BTW).

5.1 ZAKELIJKE BETALING

Over het algemeen zal een bedrijf een zakelijk belang hebben bij een betaling. Dat is bijvoorbeeld het geval als sprake is van een concrete tegenprestatie, zoals bij sponsoring. Ook als er geen concreet aanwijsbare tegenprestatie is, maar het bedrijf wel een zakelijk belang heeft bij de betaling, kan er mogelijk sprake zijn van een zakelijke betaling. Per geval zal aan de hand van de feiten en omstandigheden moeten worden beoordeeld of het om zakelijke kosten of om een gift gaat. Dit laatste is van belang omdat zakelijke betalingen als normale kostenpost volledig aftrekbaar zijn voor de vennootschapsbelasting, zonder drempel of maximum. De betaling heeft dan het karakter van een bedrijfslast.

Als sprake is van een directe tegenprestatie, zoals bij sponsoring, moet de culturele instelling overigens btw in rekening brengen, welke voor het bedrijf meestal aftrekbaar is. Als de culturele instelling als btw-ondernemer echter is vrijgesteld van btw-belastingplicht, kan onder voorwaarden gebruik worden gemaakt van een faciliteit op grond waarvan geen btw in rekening hoeft te worden gebracht. Daarbij gelden bepaalde omzetgrenzen. Ook is er btw verschuldigd als vrijkaarten, speciale activiteiten of andere prestaties worden afgesproken. Vaak worden dit soort afspraken tussen een bedrijf en een culturele instelling vastgelegd in een sponsorovereenkomst. Het is uiteraard altijd mogelijk om naast de afspraken in de sponsorovereenkomst nog andere bijdragen te verstrekken.

VOORBEELD

Een goedlopend elektronicabedrijf betaalt een bedrag van € 5.000 (excl. btw) aan het filmhuis in het stadscentrum. In ruil daarvoor worden de naam en het logo van het elektronicabedrijf vermeld in een aantal promotie-uitingen van het filmhuis. De betaling is aftrekbaar van de vennootschapsbelasting (maximaal 25%). Als met deze aftrek rekening wordt gehouden, betaalt het elektronicabedrijf na verrekening van het belastingvoordeel € 3.750. Het filmhuis moet omzetbelasting (btw) in rekening brengen over € 5.000 en factureert 19% extra. In dit geval is dat € 950. Het elektronicabedrijf kan deze verschuldigde btw als voorheffing aftrekken.

5.2 GIFT

Als een bedrijf een niet zakelijk betaling aan een ANBI verricht kan het bedrijf mogelijk een beroep doen op de giftenaftrek. Deze aftrek bedraagt maximaal 10% van de fiscale winst per jaar zover het totaal aan giften in een jaar meer dan € 227 bedraagt.

6. CULTUREEL BELEGGEN

Cultureel beleggen onderscheidt zich van geven of schenken, omdat u uw vermogen niet weggeeft maar behoudt en op dat vermogen een rendement verwacht. U krijgt voor uw culturele beleggingen (uiteraard mits aan de voorwaarden wordt voldaan) een vrijstelling in box 3 en u heeft daarnaast recht op een heffingskorting. De regeling voor cultureel beleggen staat - uiteraard afhankelijk van de aanbieders op de markt - open voor zowel beleggingen in aandelen als inleggen in een spaarproduct (bijvoorbeeld een deposito), waarbij vanzelfsprekend gradaties bestaan in het risico dat u loopt met verschillende producten.

Met beleggen in cultuur via culturele fondsen van banken of andere financiële instellingen maakt u het mogelijk dat culturele instellingen relatief goedkoop geld kunnen lenen. Cultuurbanken of -fondsen moeten een projectverklaring aanvragen bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het project. Het gaat in veel gevallen dan ook om investeringen in cultureel vastgoed. Een voorwaarde is dat de bank of het fonds minimaal 70% van het door particulieren ingelegde vermogen investeert in projecten met een Cultuurverklaring. Op dit moment wordt cultureel beleggen alleen aangeboden door het Triodos Cultuurfonds en de Rabobank.

Voor culturele beleggingen geldt een vrijstelling in box 3 (vermogensrendementsheffing) tot maximaal € 55.476 per persoon (bedrag 2011). Dat scheelt u per saldo 1,2% van het belegde bedrag (mits u meer vermogen bezit dan de algemene heffingskorting van € 20.785). Daarnaast bestaat recht op een heffingskorting (een aftrek op de belasting die u verschuldigd bent) over het per 1 januari van het jaar cultureel belegde bedrag van 1,0% in 2011; 0,7% in 2012, 0,4% in 2013 en 0% in 2014 en volgende jaren.

Jaar	Heffingskorting	Vrijstelling vermogensrendementsheffing Box 3	Maximaal totaal fiscaal voordeel*
2011	1,0%	1,2%	2,2%
2012	0,7%	1,2%	1,9%
2013	0,4%	1,2%	1,6%
2014	0,0%	1,2%	1,2%

* Het fiscaal voordeel hangt af van uw individuele omstandigheden en kan in de toekomst aan wijzigingen onderhevig zijn.

De Regeling Cultureel Beleggen is gepubliceerd in de Staatscourant op 23 december 2003, nr 248/pag. 25

7. KUNST ALS VRIJGESTELDE BEZITTING

Kunst die u zonder beleggingsdoel bezit en die bij u in persoonlijk gebruik is, bijvoorbeeld omdat deze bij u thuis hangt, is vrijgesteld voor de inkomstenbelasting. U hoeft hierover dan ook geen vermogensrendementsheffing in box 3 te betalen. Ook het (met winst of verlies) verkopen van een dergelijk kunstwerk is niet belast. Zodra u actief handelt in kunst, kan het zijn dat u als ondernemer of resultaatgenieter wordt aangemerkt en dient u over de winst maximaal 52% inkomstenbelasting te betalen. Onkosten zijn in dat geval wel aftrekbaar. Ook kan de in rekening gebrachte btw als voorheffing in mindering worden gebracht op de over de verkoopopbrengst verschuldigde btw. Dit is een complex fiscaal terrein waarover u specialistische informatie kunt inwinnen bij belastingadviseurs.

Als de Belastingdienst aannemelijk kan maken dat u de kunst als particulier als belegging bezit, is dit wel een vermogensbestanddeel waarover u geacht wordt een rendement te genieten voor box 3. Dan dient u per jaar over de waarde per 1 januari 30% vermogensrendementsheffing te betalen over het fictieve rendement op dat vermogensbestanddeel van 4%. Effectief betaalt u derhalve 1,2% vermogensrendementsheffing over de waarde per 1 januari van het kalenderjaar..

Als u de kunst aan een museum uitleent, is deze niet meer in persoonlijk gebruik. Toch hoeft u dan geen vermogensrendementsheffing te betalen, mits u de kunst niet als belegging bezit. Voor deze uitgeleende kunst bestaat namelijk een speciale vrijstelling.

8. TOT SLOT

Deze brochure geeft in vogelvlucht een beeld van de relevante fiscale faciliteiten voor het geven aan cultuur. Voor een persoonlijk advies raden wij u aan contact op te nemen met een notaris of een belastingadviseur. Voor algemene informatie kunt u terecht bij de Belastingdienst.

GEVEN AAN CULTUUR: DE FISCALE VOORDELEN VAN UW GIFT

Relevante websites

www.cultuurinbeeld2011.nl
www.belastingdienst.nl
www.cultuur-ondernemen.nl

Colofon

Oplage: 1000
Tekst: Cultuur-Ondernemen & het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Vormgeving: Stroes.info
Met dank aan: Sigrid Hemels (tekst) en Terra Art Projects, De Dutch Don't Dance Division (beeldmateriaal)

Deze brochure is een initiatief in het kader van de conferentie 'Cultuur in Beeld: de Kunst van het Ondernemen', die plaats heeft gevonden op 18 mei 2011 in Den Haag. Deze conferentie werd georganiseerd door stichting Cultuur-Ondernemen in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.